SKATTENYTT

Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund

Nr 11/1957 **Årg. 7**

DISTRIBUTÖR AV
MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN

Taxeringsnämnderna och taxeringsreformen

av byråchefen S. Svensson

Författningar; taxeringsnämndernas allmänna uppgifter.

Den nya taxeringsförordningen som antogs av 1956 års riksdag innebär i åtskilliga hänseenden nyheter i förhållande till vad förut gällt. Nyheterna hänför sig framför allt till taxeringsorganisationen i första instans, till organisationen och förfarandet i andra instans och till besvärsförfarandet. Jag vill i detta anförande enbart uppehålla mig vid hur de nya bestämmelserna kommer att påverka arbetet i taxeringsnämnderna och förutsätter att förändringarna i fråga om prövningsnämnden m. m. är i sina huvuddrag kända.

Utom taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623) har utfärdats följande författningar, som reglerar arbetet inom taxeringsnämnderna, nämligen taxeringskungörelsen den 27 juni 1957 (nr 513) och kungörelsen den 27 juni 1957 (nr 514) med föreskrifter om delgivning genom posten av handling från taxeringsmyndighet. De tidigare i taxeringsföreskrifterna intagna bestämmelserna om fullgörande av staten m. fl. åliggande deklarationsskyldighet har intagits i en särskild kungörelse den 27 juni 1957 (nr 515). Slutligen har genom kungörelse den 17 oktober 1957 (nr 559) gjorts vissa ändringar i 1951 års kungörelse (nr 832) om den årliga inkomststatistiken.

Även om arbetet inom taxeringsnämnderna från och med nästa års taxering kommer att i många stycken te sig annorlunda än tidigare måste det dock betonas att taxeringsnämndernas huvuduppgifter alltjämt är desamma som tidigare. Varje år skall nämnden besluta att åsätta (eller icke åsätta) envar skattskyldig inom taxe-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

ringsdistriktet taxering till statlig och kommunal inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt. De lokala taxeringsnämnderna skall härjämte som förut verkställa särskild fastighetstaxering enligt vad därom särskilt stadgas. I fråga om taxeringsnämndernas allmänna uppgifter har dock den viktiga inskränkningen gjorts att taxeringsnämnd inte längre skall kunna åsätta eftertaxering. Detta ankommer på prövningsnämnden (116 § TF). Någon nämnvärd förändring för taxeringsnämnderna i allmänhet innebär inte detta. Under de senare åren har som bekant tendensen alltmera blivit den att eftertaxeringar regelmässigt åsatts av prövningsnämnderna.

Taxeringsförfattningarnas systematik.

Det kan måhända vara på sin plats att till en början med några ord beröra taxeringsförordningens och taxeringskungörelsens uppställning. I systematiskt hänseende skiljer sig dessa författningar ganska avsevärt från 1928 års motsvarande författningar. Taxeringsförordningen består av fyra avdelningar. Den första gäller vid såväl årlig taxering som allmän fastighetstaxering. Här återfinnes redan i 1 § det tidigare något undanskymda stadgandet att taxering skall åsättas i överensstämmelse med skatteförfattningarna, varvid skall tillses att taxeringarna blir i möjligaste måtto likformiga och rättvisa. De övriga tre avdelningarna avser taxering för inkomst och förmögenhet (4—130 §§), allmän fastighetstaxering (131—173 §§) och särskild fastighetstaxering (174—186 §§). De olika arterna av taxering regleras uttömmande envar i sin avdelning även om i de båda fastighetsavdelningarna i ganska stor utsträckning hänvisas till bestämmelserna rörande inkomst- och förmögenhetstaxeringen. Taxeringskungörelsen är i huvudsak uppställd på samma sätt. Bestämmelserna om inkomst- och förmögenhetstaxering och om särskild fastighetstaxering har dock i taxeringskungörelsen sammanförts under rubriken årlig taxering. Vid utarbetandet av taxeringskungörelsen har taxeringsförordningens paragrafordning följts så noggrant som möjligt. Underrubrikerna är i stor utsträckning desamma i båda författningarna. Avsikten härmed är självfallet den att särskilda föreskrifter som hänför sig till en underavdelning i taxeringsförordningen lätt skall kunna återfinnas i taxeringskungörelsen. Med den valda dispositionen av taxeringsförordningen och taxeringskungörelsen har antalet §§ i båda författningarna blivit imponerande, 186 i den förra och 79 i den senare. Motsvarande antal i 1928 års författningar var 146 och 38. Emellertid har en icke ringa möda nedlagts på att söka åstadkomma så korta och klara bestämmelser som möjligt. Resultatet härav kan utläsas därav att TF nu omfattar 63 trycksidor mot 79 för 1928 års TF och TaxK 22 trycksidor mot 28 för 1928 års föreskrifter.

Den nya organisationen.

De ändringar som de nya författningarna kommer att medföra i taxeringsarbetet är till avsevärd del beroende på den nya organisationen i första instans. Det synes därför lämpligt att först redogöra för ändringarna i organisationen och vad dessa kan inne-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

bära för de olika slagen av taxeringsnämnder. Därefter kan det vara skäl att i tidsföljd genomgå en taxeringsperiod och något kommentera de nyheter som inte direkt sammanhänger med omorganisationen.

Vilka nyheter medför TF då i organisatoriskt hänseende? Egentligen bara två. Särskilda taxeringsnämnder skall inrättas med uppgift att granska mer invecklade deklarationer från fysiska personer. Vidare skall alla taxeringsnämnder tillhandahållas hjälp med sortering och längdföring. Till dessa reformer ansluter sig förlängningen av taxeringsperioden till den 1 juli.

Hittills har det funnits två huvudslag av taxeringsnämnder, nämligen lokala taxeringsnämnder, som haft till uppgift att taxera fysiska personer och därmed jämställda skattskyldiga, och särskilda taxeringsnämnder, som taxerat aktiebolag och andra juridiska personer (i fortsättningen benämnda *bolagsnämnder*). De lokala taxeringsnämnderna har varit av två slag, nämligen s. k. speciella nämnder ,vilka verkställt taxering av viss grupp eller vissa grupper av skattskyldiga — t. ex. rörelseidkare, läkare, tandläkare, handelsresande etc. — och övriga lokala nämnder. För de sistnämnda har länsstyrelserna haft möjlighet att förordna taxeringskonsulenter att biträda med granskning av svårare deklarationer.

Den nya organisationen innebär att de s. k. speciella nämnderna och taxeringskonsulenterna skall ersättas av en ny typ av särskilda taxeringsnämnder, som skall ha till uppgift att taxera fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser, vilkas inkomstförhållanden är av mera invecklad beskaffenhet (4 § 4 st TF). Dessa nämnder skall biträdas av en heltidsanställd tjänsteman, taxeringsassistenten, vilken för allt rutinarbete skall tillhandahållas biträdeshjälp av den lokala skattemyndigheten. Kronoombud skall inte tillsättas i sådana nämnder. Taxeringsassistenten skall vara placerad hos den lokala skattemyndigheten.

I varje fögderi eller stad med egen uppbördsförvaltning skall inrättas minst en särskild nämnd av nu nämnt slag (i fortsättningen kallad *rörelsenämnd*). Sammanlagt beräknas inemot 300 rörelsenämnder behövas i hela landet utom Stockholm. Sådana nämnder skall inrättas i samma takt, som rekryteringen av taxeringsassistenter kan ske. Under övergångstiden kan länsstyrelsen inrätta rörelsenämnder utan att tillsätta taxeringsassistent. I sådana nämnder skall i stället tillsättas kronoombud. Allt eftersom rörelsenämnder inrättas skall anordningen med taxeringskonsulenter avvecklas. Vid en fullt genomförd omorganisation kommer sålunda att finnas dels lokala nämnder och bolagsnämnder, i vilka granskningsarbetet liksom för närvarande utföres av ordförande och kronoombud, dels rörelsenämnder, i vilka det egentliga granskningsarbetet utföres av taxeringsassistenter och biträden. Till 1958 års taxering torde ca 50 taxeringsassistenttjänster komma att tillsättas.

Den nya organisationen innebär vidare att den lokala taxeringsmyndigheten (länsstyrelsen) övertar vissa arbetsuppgifter som tidigare ankommit på taxeringsnämnderna. Den lokala

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

skattemyndigheten skall sålunda *dels* ombesörja sortering och i samband därmed utvälja de deklarationer som skall handläggas av rörelsenämnd *dels* handha längdföringen i den mån denna inte ombesörjes av länsstyrelsen. Avsikten är att längdföringen för bolagsnämnder, i vilka funktionärerna är länsstyrelsetjänstemän, skall handhas av länsstyrelsen. I sådant fall skall tjänsteman vid länsstyrelsen förordnas att verkställa längdföringen (38 § 1 st. TaxK). Skall längdföringen ombesörjas av länsstyrelsen, ankommer det också på denna att ombesörja sorteringen åt taxeringsnämnden i fråga (20 § TaxK).

Sorteringen skall bedrivas skyndsamt. I detta arbete ingår (20 § TaxK)

1) att ordna deklarationsmaterialet efter taxeringslängdsstommen,

2) att kollationera sammandrag enligt 37 § 3 mom. TF mot kontrolluppgifterna innan dessa handlingar åtskiljas,

3) att numrera deklarationer och andra handlingar,

4) att i stommen markera att deklaration inkommit och — i förekommande fall — att taxeringen skall verkställas av rörelsenämnd.

Den som verkställer längdföringen skall tillika (38 § TaxK) uträkna beskattningsbar inkomst och ombesörja summering av längderna.

De lokala taxeringsnämnderna och bolagsnämnderna kommer att i samma utsträckning som tidigare tillställas längder och handlingar, som skall ligga till grund för eller tjäna till ledning vid taxeringsarbetet. Bestämmelser härom har meddelats i 17 § TaxK. Rörelsenämnd erhåller föregående års deklarationer och äger för sitt arbete utnyttja hos den lokala skattemyndigheten förvarade längder och andra handlingar. Från vad nu sagts gäller ett undantag. Taxeringsnämnderna erhåller inte utan vidare stomme till den nya inkomstlängden. Liksom förut skall sådan stomme upprättas genom avtryck av de i det tryckande registret ingående plåtarna. Stommen skall därefter överlämnas till den som ombesörjer längdföringen. Den lokala skattemyndigheten är skyldig att tillhandahålla taxeringsnämnderna ett exemplar av stommen. (18 § 1 mom. tredje st. TaxK.) Det är emellertid inte meningen att taxeringsnämnderna skall disponera över ett exemplar av stommen under hela taxeringsperioden. Behov av stommen föreligger huvudsakligen i början av taxeringsperioden, då det gäller att utvälja vilka som skall anmanas att deklarera, och vidare i slutet av samma period för att kollationera att ingen skattskyldig undgått taxering. Under innevarande år har försök gjorts att redan vid längdföringen genom genomskrift framställa avskrifterna av inkomstlängden. Försöken synes utvisa att ett sådant förfarande är genomförbart. Av denna anledning bör därför den lokala skattemyndigheten få disponera samtliga exemplar av stommen även under taxeringsperioden.

I fråga om stommen till fastighetslängden har valts en annan metod. Enligt 36 § 2 mom. taxeringskungörelsen skall denna innan densamma den 31 mars (18 § TaxK) överlämnas till taxeringsnämnden ha kompletterats med föregående års värden och övriga uppgifter som skall överföras. Detta

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

utgör som bekant det egentliga längdföringsarbetet och den lokala skattemyndigheten har möjlighet att samtidigt framställa avskrifterna.

Av omorganisationen betingade ändringar i arbetsgången.

De organisatoriska nyheterna medför ändringar i arbetsgången för alla taxeringsnämnder. För att börja med *rörelsenämnderna,* vilka som tidigare nämnts ersätter de speciella nämnderna, blir ordförandens uppgifter att leda taxeringsnämndens arbete, att vidtaga åtgärder för att införskaffa felande deklarationer och att avgiva yttrande i besvärsmål. Det åligger honom vidare att verkställa granskning i den utsträckning som erfordras för en noggrann och tillförlitlig taxering och i den mån han finner det påkallat vara föredragande i nämnden. På taxeringsassistenten och hans biträde faller allt rutinarbete, och vidare att verkställa all den granskning och företa alla de åtgärder som erfordras för föredragningen i taxeringsnämnden. Att som en huvuduppgift för ordföranden omnämnts skyldigheten att införskaffa felande deklarationer m. m. sammanhänger med att endast ordföranden kan utfärda anmaning att deklarera eller att inkomma med andra uppgifter. För rutinarbetet i samband härmed liksom för avfattande av yttrande till prövningnämnden kan ordföranden självfallet anlita taxeringsassistenten. Ordförandens granskningsskyldighet får närmast fattas som en skyldighet att kontrollgranska taxeringsassistentens arbete. Finner ordföranden därvid att i något fall ytterligare utredning kan vara erforderlig kan han antingen själv infordra den eller uppdra detta åt assistenten. Enligt uttalande i förarbetena innefattar ordförandens granskningsskyldighet att han särskilt bör granska de fall där avvikelse från deklaration ifrågasättes. Som bekant avses taxeringsassitenten skola utnyttjas för taxeringsrevision under senare delen av året. Även om assistenten sålunda i allmänhet är skickad att utföra sådan revision, kan ordföranden inte beordra honom att företa taxeringsrevision. Befogenheten att förordna härom tillkommer enbart taxeringsintendenten. Finner ordföranden att revision bör företas hos skattskyldig och anses taxeringsassistenten kunna medhinna denna under själva taxeringsperioden, möter inte något hinder mot att ordföranden hos taxeringsintendenten utverkar vederbörligt förordnande.

De huvudsakliga uppgifterna för ordförande och kronoombud i *lokala taxeringsnämnder och bolagsnämnder* blir, om man bortser från att de befrias från bestyret med sortering och längdföring, i huvudsak desamma som tidigare. För lokal taxeringsnämnd, vars taxeringsdistrikt ingår i rörelsedistrikt, inträder den skillnaden mot tidigare att taxeringskonsulent inte kommer att förordnas. Det bör omnämnas att ordföranden alltjämt är skyldig att motta deklarationer m. m. Det åligger honom att ofördröjligen insända dessa till den som ombesörjer sorteringen. Vidare bör observeras att den tidigare bestämmelsen att kronoombuden skulle ha till särskild uppgift att tillvarata kronans rätt nu bortfallit.

Omorganisationen medför vissa nya

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

problem. Som förut nämnts skall den lokala skattemyndigheten efter anvisningar av taxeringsintendenten utvälja vilka deklarationer som skall handläggas av rörelsenämnd. Det är av vikt att alla mera svårgranskade deklarationer överlämnas till sådan nämnd men samtidigt också att nämnden inte belastas med deklarationer som med lika gott resultat kan granskas av lokal nämnd. Om lokal nämnd finner att viss skattskyldigs taxering bör granskas av den särskilda nämnden bör deklarationen tillställas den lokala skattemyndigheten som har att bedöma huruvida så bör ske. Finner den lokala skattemyndigheten att taxeringen bör ankomma på den särskilda nämnden bör markering ske i taxeringslängden och deklarationen överlämnas till denna nämnd. Motsvarande bör gälla om en enkel deklaration hamnat bland dem som tilldelats den särskilda nämnden.

En förutsättning för att längdföringen skall kunna omhänderhas av den lokala skattemyndigheten är att underlaget härför dvs. behandlade deklarationer försedda med alla de anteckningar som erfordras (ifyllda sammanfattningar, ortsavdrag och extra avdrag angivna, uppgifter för beräkning av skogsvårdsavgift m. m.) snarast möjligt tillställes myndigheten. I 29 § 1 mom. taxeringskungörelsen har därför stadgats att detta skall ske inom en vecka efter varje sammanträde. Ehuru inte direkt utsagt annat än beträffande deklarationer som skall tillställas den mellankommunala prövningsnämnden (30 § TaxK) är avsikten den att taxeringsnämnden regelmässigt skall ha vidtagit alla de på nämnden ankommande åtgärderna med den ifrågavaranden taxeringen då deklarationen överlämnas för längdföring. Underrättelse om avvikelse bör ha avfattats liksom underrättelser till andra taxeringsnämnder och till taxeringsintendenten. Jag återkommer senare till detta. Det är självfallet tänkbart att t. ex. i en stad med egen uppbördsförvaltning sådana anordningar kan vidtagas att taxeringsnämnden även efter längdföringen kan få tillgång till deklarationerna. På landsbygden torde det däremot regelmässigt innebära en alltför stor belastning för den lokala skattemyndigheten om deklarationer annat än undantagsvis skulle återställas till taxeringsnämnden.

Det är emellertid inte nog med att deklarationerna snarast möjligt efter sammanträdet tillställes den lokala skattemyndigheten. Det är vidare nödvändigt att tillse att längdföringen inte koncentreras till slutet av taxeringsperioden. En sådan anhopning av längdföringsuppgifter kan äventyra hela systemet. Detta innebär att taxeringsnämnderna snarast möjligt bör sammanträda och vidare att nämnderna successivt håller erforderliga sammanträden.

Övriga nyheter i taxeringsarbetet.

Anmaningar m. m.

Härmed har i huvudsak genomgåtts de nyheter i taxeringsförfarandet som härrör mera direkt ur omorganisationen. Åtskilliga andra nyheter finns emellertid. Det kan kanske vara lämpligt att dessa behandlas genom en tidtabellsmässig genomgång av taxeringsarbetet.

Den första åtgärden som skall vid-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

tagas sedan deklarationerna kommit taxeringsnämnden tillhanda är att vidtaga åtgärder för införskaffande av felande deklarationer. Enligt 36 § taxeringsförordningen må deklarationsskyldig, från vilken självdeklaration inte inkommit inom föreskriven tid, anmanas att avge självdeklaration. Enligt tredje st. i samma paragraf bör han dock först, om det kan ske utan olägenhet, på lämpligt sätt erinras om sin skyldighet. Så kan ske genom vanligt lösbrev, per telefon eller på annat sätt. Kommer deklaration ändå inte in måste anmaning utfärdas. Vid granskning av bestämmelserna om anmaning (51—55 §§ TF) befinnes då att anmaningsrätten numera tillkommer taxeringsnämnden i samma utsträckning som den tidigare tillkommit ordföranden. Bestämmelserna bör dock sammanställas med föreskrifterna i 63 § första och andra stycket. Av dessa framgår att beslut som innefattar avgörande i sak skall fattas av taxeringsnämnden medan övriga beslut må på nämndens vägnar fattas av ordföranden ensam. Ordföranden kan således besluta om anmaning (51—53 §§ TF), om tillkallande av sakkunnig (15 § TF) delgivning (54 § TF) m. m.

En ganska väsentlig nyhet som här bör omnämnas är att taxeringsnämnden (dvs. ordföranden) i samband med anmaning äger förelägga vite (53 § TF), vilket skall bestämmas till lägst 100 och högst 5.000 kronor (123 § TF). Om vite skall åläggas är en omdömesfråga. Regelmässigt får väl i första hand ha prövats andra möjligheter att få in den önskade uppgiften. Det finns emellertid inte något hinder mot att i fråga om en skattskyldig som notoriskt brukar underlåta avge självdeklaration omedelbart tillgripa ett vitesföreläggande. Vite utdömes av länsstyrelsen efter anmälan av taxeringsintendenten.

Under anmaningsbestämmelserna (54 § TF) har ytterligare en nyhet tillkommit. Taxeringsnämnderna har beretts möjlighet att delge handlingar genom posten. Detta är en befogenhet som inte bör begagnas annat än då det finnes vara av betydelse att erhålla bevis att handling kommit skattskyldig eller annan tillhanda. Vid vitesföreläggande bör självfallet postdelgivningen begagnas. Närmare bestämmelser om postdelgivningen finns i den förut omnämnda kungörelsen den 27 juni 1957 (nr 514).

En av nyheterna i den nya taxeringsförordningen är att förlust av besvärsrätt inte längre skall inträda som påföljd av deklarationsförsummelse. I stället har som sanktion införts böter om högst 300 kr. (120 §). Försummelse kan åtalas först efter angivelse av taxeringsintendenten. Enligt uttalande i prop. 150/1956 bör endast mera flagranta fall av försummelse åtalas. En första sovring av fallen bör ske i taxeringsnämnden. Endast de försummelser som finnes böra beivras bör anmälas. Enligt föreskrift i 32 § 1 mom. taxeringskungörelsen bör anmälan härom utan dröjsmål göras till taxeringsintendenten. Undersökningen som erfordras härför bör därför företas i samband med att anmaningsfallen uttas.

Granskningsarbetet.

Sedan vederbörliga anmaningar utfärdats, vidtar den egentliga gransk-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

ningen. I rörelsenämnderna skall granskningen av deklarationerna i första hand omhänderhas av assistenten med hjälp av biträden, som den lokala skattemyndigheten ställer till förfogande. Taxeringsassistenten skall verkställa all granskning som erfordras för att framlägga ett förslag till taxering. Det ligger i sakens natur att assistenten under granskningen bör underställa ordförande de tveksamma spörsmål som kan uppkomma. Då assistenten inte själv har anmaningsrätt måste han i vart fall vända sig till ordföranden så snart anmaning måste utfärdas. I den mån så kan ske utan utfärdande av egentlig anmaning äger assistenten emellertid själv införskaffa erforderlig utredning genom korrespondens med skattskyldiga, andra uppgiftspliktiga eller på annat sätt. Självfallet måste därvid beaktas att, om upplysningar inhämtas från annan än den som är uppgiftspliktig enligt taxeringsförordningen, detta inte får ske på sådant sätt att vederbörande felaktigt bibringas den uppfattningen att uppgiftsplikt föreligger. Biträdeshjälpen åt assistenten är avsedd att omfatta alla rutingöromål. Som typiska biträdesuppgifter kan nämnas kontrollsummering, avprickning av kontrolluppgifter, kontroll av avdrag, vilkas belopp framgår av hos den lokala skattemyndigheten förvarade handlingar, skriv- och expeditionsgöromål och liknande. Skyldigheten för ordföranden i rörelsenämnd att granska deklarationer har nyss berörts.

Om granskningen inom lokala taxeringsnämnder och bolagsnämnder gäller i huvudsak detsamma som tidigare. Ordförande och kronoombud är i princip skyldiga att var för sig granska alla deklarationer. Länsstyrelsen kan dock medge att enklare deklarationer må granskas av endast en av dem. Även i dessa nämnder är det ordföranden som ensam äger utfärda anmaning. Kronoombudet torde ha samma befogenhet att införskaffa utredning som taxeringsassistent.

För granskning av deklarationer av mera invecklad beskaffenhet åt lokal taxeringsnämnd kan intill dess den nya organisationen genomförts alltjämt tillsättas taxeringskonsulenter (p. 5 övergångsbestämmelserna till TF). Taxeringskonsulent äger utfärda anmaningar, som avses i 51 § taxeringsförordningen, i den mån så erfordras för den av honom anförtrodda granskningen, dock ej anmaning att avge självdeklaration. Taxeringskonsulents anmaning kan ej förenas med vitesföreläggande.

I alla slag av nämnder kan sakkunnig tillkallas för behandling av viss taxeringsfråga (15 § TF). Han äger då granska dithörande handlingar. Innan sakkunnig tillkallas — ordföranden kan själv bestämma härom — skall samråd ske med taxeringsintendenten.

Av 50 § taxeringsförordningen — sekretessbestämmelserna — framgår vidare att granskning i alla taxeringsnämnder kan ske av de ledamöter, nämnden därtill utser. Någon skyldighet att utse granskningsmän bland de kommunalvalda ledamöterna har inte stadgats. Hinder möter i och för sig inte heller att utse samtliga kommunalvalda ledamöter härtill. Bevillningsutskottet uttalade (bet. 56/1956 s. 105) att stor varsamhet borde med hänsyn till sekretesskyddet iakt-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

tas vid tillämpningen av en sådan metod.

Ordföranden i lokal taxeringsnämnd och i bolagsnämnd kan vidare anlita skrivbiträde, som han själv tillkallar (16 § 3 mom. TF). Bestämmelsen härom innebär endast en befogenhet för ordföranden att anlita sådan hjälp, och biträdet äger då i erforderlig omfattning ta del av handlingarna. Ersättningen till biträdet har ordföranden själv att bestrida. Det må emellertid framhållas att bevillningsutskottet (s. 56) starkt underströk vikten av att länsstyrelserna prövar vilka möjligheter som föreligger att lämna andra taxeringsnämnder än rörelsenämnder biträdeshjälp till annat än längdföring och sortering. Det kan nog förutses att sådana möjligheter knappast torde vara för handen annat än i de fall, då ordföranden är bosatt i residensstaden eller å den lokala skattemyndighetens stationeringsort.

Beträffande granskningen har vidare i 21 § taxeringskungörelsen föreskrivits att den som granskat deklaration skall genom anbringande av signatur eller eljest angiva att granskning skett och av vem.

Sammanträden.

Så snart tillräckligt antal deklarationer granskats bör som förut framhållits sammanträde hållas. Bestämd tid inom vilken första sammanträdet skall hållas finns endast stadgad beträffande sammanträde som avser taxering av lappar för renskötsel. Sådant skall som hittills hållas före den 15 april. Bestämmelserna om tid och plats för sammanträde och kallelse till sådant är i huvudsak oförändrade. Under förarbetena har förutsatts att sammanträde med rörelsenämnd där så ske kan skall hållas hos den lokala skattemyndigheten. Enligt uttryckligt stadgande äger taxeringsassistent närvara och delta i överläggningarna men ej i besluten (61 § 3 mom. TF). Det får självfallet anses ingå i assistentens tjänsteåligganden att närvara vid sammanträdena.

Ingenting hindrar att man i den första omgången behandlar de enklaste deklarationerna. Härigenom kan redan på ett tidigt stadium längdföraren tillhandahållas arbetsmaterial i tillräcklig omfattning. Emellertid finns i taxeringsförordningen och taxeringskungörelsen bestämmelser, enligt vilka vissa taxeringar skall behandlas med förtur. Dessa taxeringar är följande.

1) Särskild fastighetstaxering skall — utom i fråga om Stockholm — ha avslutats senast med 15 maj. Senast denna dag skall fastighetslängd, fastighetsdeklarationer och andra dithörande handlingar avlämnas till den lokala skattemyndigheten (TaxK 29 § 2 mom.).

2) Så snart ske kan och om möjligt före utgången av maj skall verkställas taxering till kommunal inkomstskatt av skattskyldig som skall taxeras till statlig inkomsskatt av annan taxeringsnämnd (TF 66 §).

3) Sistnämnda tidsbestämmelse gäller också för taxering av skattskyldig, vars taxering i andra instans skall prövas av den mellankommunala prövningsnämnden (TF 66 §).

Beträffande de deklarationer som skall översändas till den mellankommunala prövningsnämnden har stad-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

gats (30 § TaxK) att de skall förses med tydlig beteckning härom. Själva översändandet ankommer på den lokala skattemyndigheten eller länsstyrelsen (44 § TaxK).

Vid sammanträdena skall protokoll föras i erforderlig omfattning på i huvudsak samma sätt som nu. Det ankommer på ordföranden (26 § TaxK) att tillse att så sker. Beträffande jäv och omröstning gäller likaledes i huvudsak samma regler som tidigare, dock har jävreglerna utvidgats att omfatta jämväl taxeringsasstenten. I fråga om ordförandens skyldighet att anteckna avvikande mening har den ändringen vidtagits att anteckning om den taxering ordföranden ansett böra åsättas inte längre skall ske i taxeringslängden. I stället skall den ske i deklaration eller å därvid fogad bilaga. Samtidigt skall i protokollet antecknas de fall då detta förekommit. Liknande skyldighet har införts för taxeringsassistenten.

Reglerna om beslutförhet har ändrats. Kronoombudet behöver inte längre vara närvarande. Inte heller fordras för det fall att distriktet omfattar mer än en kommun närvaro av ledamöter från alla kommuner. För alla slag av taxeringsnämnder gäller nu att nämnd är beslutför om ordförande och två ledamöter — eller om distriktet omfattar mer än en kommun — tre ledamöter är tillstädes.

Längdföring.

När sammanträde hållits skall som förut nämnts den lokala skattemyndigheten (eller särskild längdförare) inom en vecka tillställas vid sammanträdet slutligt behandlade deklarationer, försedda med alla de anteckningar som erfordras för längdföring. Vikten av att anteckningarna göres tydliga och utförliga kan knappast tillräckligt kraftigt understrykas. Man måste nämligen utgå från att de lokala skattemyndigheterna under taxeringsreformens första år kan bli tvungna att åtminstone delvis anlita relativt orutinerat folk för längdföringen. Å deklarationen skall sålunda sammanfattningarna vara ifyllda, taxerad inkomst och ortsavdrag — i förekommande fall extra avdrag och grunden härför — ha angivits. Där taxering till förmögenhetsskatt kommer i fråga skall den skattepliktiga och den beskattningsbara förmögenheten finnas angiven jämte vederbörlig yrkesbeteckning. Även mera speciella uppgifter såsom grunderna för fördelning enligt 60 § KL och värden å skogsmark och växande skog, varå skogsvårdsavgift skall beräknas, bör i detta sammanhang uppmärksammas och antecknas för längdföring. Även om sålunda längdföringsarbetet inte längre skall ankomma på ordförande eller kronoombud är det därför nödvändigt för dem att hålla sig à jour med bestämmelserna om längdföringen och de anvisningar riksskattenämnden kan komma att utfärda med stöd av 43 § taxeringskungörelsen.

För de särskilda nämnderna föres inkomstlängd och förmögenhetslängd och för de lokala nämnderna dessutom — de år då särskild fastighetstaxering skall företas — fastighetslängd. I de fall då speciell nämnd inrättas för fastighetstaxeringen föres fastighetslängd endast för denna nämnd.

Inkomst- och förmögenhetslängden

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

skall i allmänhet vara gemensam för rörelsedistriktet och de lokala distrikten.

Underrättelser m. m.

Innan deklarationerna överlämnas för längdföring bör regelmässigt alla på taxeringsnämnden ankommande åtgärder ha vidtagits eller så förberetts att de kan vidtagas utan tillgång till deklarationen. Sålunda bör underrättelser till de skattskyldiga och till andra taxeringsnämnder ha skrivits och de uppgifter, varom taxeringsintendenten skall ha underrättelse, ha antecknats. Vad här sagts gäller alldeles särskilt deklarationer som avses i 70 § taxeringsförordningen, vilka omedelbart efter längdföringen skall översändas till den mellankommunala prövningsnämnden.

I fråga om underrättelser till andra taxeringsnämnder gäller (22 § TaxK) att sådana underrättelser utan dröjsmål skall lämnas beträffande förhållanden som kan vara av betydelse vid taxering inom dessa nämnder. Bestämmelser om vissa underrättelser finns också i taxeringsförordningen 66 § andra och tredje styckena. Härav framgår att underrättelse till annan taxeringsnämnd inte behöver lämnas beträffande utfallet av taxering, vilken i andra instans skall prövas av den mellankommunala prövningsnämnden.

Om underrättelser till taxeringsintendenten finns föreskrifter i 27 och 32 §§ taxeringskungörelsen. I huvudsak är det fråga om sådant varom underrättelse tidigare skolat lämnas eller infodrats. Taxeringsintendenten skall sålunda underrättas (genom utdrag av protokollet) om ordföranden anser att taxeringarna åsättes utan iakttagande av bestämmelserna i 1 § taxeringsförordningen om likformighet och rättvisa. Anmälan av försummelse som avses i 120 § taxeringsförordningen har tidigare omnämnts. Till taxeringsintendenten skall vidare senast den 15 juli insändas förteckningar och anmälningar upptagande

1) skattskyldiga, vilkas taxeringar i andra instans prövas av den mellankommunala prövningsnämnden,

2) beviljade avdrag för minskning i skogs ingångsvärde,

3) skattskyldiga eller andra, vilka anses ha gjort sig skyldiga till brott mot skattestrafflagen,

4) eventuella eftertaxeringsfall,

5) fall då 57 § 3 mom. KL anses böra tillämpas,

6) uppgifter om skattepliktiga gåvor,

7) andra uppgifter som taxeringsintendenten kan ha infordrat.

Alltjämt är ordföranden skyldig att avlämna uppgifter till inkomststatistiken beträffande skattskyldiga, som är födda den 5, 15 och 25 i månaden m. fl. I kungörelsen härom har sådana ändringar vidtagits att det skall bli möjligt att sortera in de av länsstyrelsen upplagda korten i deklarationerna. Med en sådan metod blir ordföranden (taxeringsassistenten) vid deklarationens färdigställande för längdföring i tillfälle att utan omgång verkställa vederbörliga anteckningar på korten. I samband härmed bör korten efter hand utplockas ur deklarationerna. Inom fem dagar efter taxeringsarbetets av-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41

slutande skall de insändas till länsstyrelsen.

Underrättelser om avvikelser från deklarationerna och om påförd taxering bör slutligen också skrivas innan deklarationen avlämnas för längdföring. Om underrättelsernas innehåll m. m. gäller i huvudsak detsamma som tidigare. De skall undertecknas av ordföranden och utsändas i rekommenderade brev, men kan också delges enligt bestämmelserna i 54 § taxeringsförordningen. Särskild bestämmelse angående underrättelse om taxeringsnämnds beslut rörande skattebefrielse för dödsbo har tillkommit. Sådan underrättelse skall lämnas i samma ordning som gäller om underrättelse angående avvikelse från deklaration (69 § 3 mom. TF).

Under förarbetena till TF har fästs stor vikt vid att underrättelserna om avvikelse skall vara korrekta och så avfattade att de kan utgöra grund för en besvärstalan. Här må framhållas att det även ur taxeringsmyndigheternas synpunkt är av stor vikt att bestämmelserna ordentligt iakttages. En vanlig missuppfattning är att sådana rättelser som enligt 65 § taxeringsförordningen kan företas utan den skattskyldiges hörande (uppenbart förbiseende etc.), inte behöver föranleda underrättelse. Om sådan inte lämnas kan t. ex. en rättelse av en felräkning föranleda onödiga förfrågningar hos den lokala skattemyndigheten och t. o. m. besvär. Även i sådana fall bör underrättelseplikten därför noggrant iakttas.

Att de utskrivna underrättelserna inte bör expedieras förrän i samband med taxeringsarbetets avslutande är självfallet. Enligt 31 § taxeringskungörelsen, skall underrättelserna såvitt möjligt expedieras före den 1 juli. Rätt att anföra besvär i särskild ordning inträder om den skattskyldige inte fått underrättelsen senast den 15 juli.

Då deklarationer överlämnas för längdföring kan det vara lämpligt att ordföranden medsänder ett enkelt reversal för kvittering av den lokala skattemyndigheten. Direkt föreskrift härom finns dock inte.

Återsändande av handlingar, besvär.

Efter hand som taxeringsarbetet fortskrider kommer deklarationsmaterialet att samlas hos den lokala skattemyndigheten (länsstyrelsen). Kort efter den 1 juli, då taxeringsarbetet skall vara avslutat, skall årets deklarationer vara överlämnade.

Senast den 15 juli skall — där ej länsstyrelsen annorlunda förordnar — övriga till taxeringsnämnden överlämnade handlingar insändas till länsstyrelsen.

Härefter kvarstår för ordföranden uppgiften att avge yttranden i besvärsmål. Bestämmelserna härom i 77 § taxeringsförordningen har erhållit sådan avfattning ("när det ej finnes överflödigt") att rena rutinremisser inte längre skall förekomma. Som förut framhållits har taxeringsassistenten att tillhandagå ordförande i rörelsenämnd vid avfattande av yttranden liksom också med införskaffande av erforderlig utredning i samband med besvär.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:41